

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA w Katowicach

ul. Grabowa 3
40-172 KATOWICE

e-mail: katowice@rio.gov.pl
NIP 954 10 26 139

tel. 0 32 60 44 900
fax 0 32 60 44 901

Znak: WA-023/81/22

Katowice, dnia 10 listopada 2022 r.

Pani
Krystyna Kosmala
Starosta Powiatu
Tarnogórskiego
Pan
Sebastian Nowak
Wicestarosta Powiatu
Tarnogórskiego

W odpowiedzi na wniosek z dnia 14 września 2022 r. w sprawie finansowania kształcenia ucznia szkoły niepublicznej o statusie uchodźcy z Ukrainy, wyjaśniam.

Stosownie do treści art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2082 z późn. zm.), prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 6 i 7 ustawy - Prawo oświatowe, które prowadzą zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze, otrzymują na każdego uczestnika tych zajęć dotację z budżetu odpowiednio gminy lub powiatu w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w części oświatowej subwencji ogólnej odpowiednio dla gminy lub powiatu.

W ocenie Izby, ustawodawca na gruncie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych nie różnicuje prawa do dotacji na ucznia, od jego narodowości. W konsekwencji, dotacja jest przekazywana i rozliczana na takich samych warunkach, jak na dzieci będące obywatelami polskimi, gdyż przepisy cytowanej ustawy nie wprowadzają odrębnych zasad rozliczania dotacji dla uczniów szkół polskich innej narodowości, w tym będących obywatelami Ukrainy. Analogiczne stanowisko w wyżej wymienionej kwestii wyraziło Ministerstwo Edukacji i Nauki w wyjaśnieniach z dnia 27 kwietnia 2022 r. stwierdzając, że „Na uczniów i wychowanków pochodzących z Ukrainy – tak, jak i na pozostałych uczniów przedszkoli, szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez osoby inne niż jednostki samorządu terytorialnego - należy jak dotychczas przekazywać dotacje na podstawie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych” (<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wyjasnienia-dotuczace-srodkow-z-funduszu-pomocy-dla-jednostek-samorzadu-terytorialnego-na-dodatkowe-zadania-oswiatowe>).

W związku z powyższym, na uczniów, będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn.), przysługuje dotacja dla wszystkich typów szkół za wyjątkiem prowadzonych przez osoby prawne niebędące

jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne szkół podstawowych dla dorosłych, liceów ogólnokształcących dla dorosłych, branżowych szkół II stopnia oraz szkół policealnych, który ustanowiono w art. 50a wyżej wymienionej ustawy.

Ponadto, w 2022 roku ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w art. 50 ust. 1 przewidziała dwa dodatkowe źródła wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w celu realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny: 1) zwiększenie rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej o środki pochodzące z budżetu państwa oraz 2) środki Funduszu Pomocy.

Należy wskazać, iż w przypadku obu powyższych dodatkowych form wsparcia jednostek samorządu terytorialnego ustawodawca wskazał cel ich przekazywania i wydatkowania – środki te powinny być wydatkowane w celu „realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 zacytowanej wyżej ustawy.” Jak wskazuje Ministerstwo Edukacji i Nauki w przedmiotowych wyjaśnieniach „szczegółowy zakres zadań finansowanych z otrzymanych środków należy do decyzji poszczególnych samorządów”, przy czym zakres tych zadań powinien spełniać wskazany wyżej przez ustawodawcę cel ich przekazywania i wydatkowania.

Przepisy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, nie precyzują, jakie konkretnie wydatki mogą być sfinansowane ze zwiększonej rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej oraz ze środków otrzymanych przez jednostkę samorządu terytorialnego z Funduszu Pomocy. Kierując się jednak ogólnym celem przekazywania i wydatkowania tych środków, zdaniem Izby, mogą być one wydatkowane między innymi na wynagrodzenia dla nauczycieli, którzy prowadzą zajęcia dla uczniów z Ukrainy, ich dowożenie z domu do szkoły, zakup podręczników i pomocy dydaktycznych (o ile wydatki na te cele nie zostały sfinansowane z innych źródeł), a także pokrycie kosztów zadań dedykowanych tym uczniom na podstawie art. 165 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) na przykład dodatkową, bezpłatną naukę języka polskiego. Uznanie pozostałych wydatków jako możliwych do sfinansowania wyżej wymienionymi środkami jest dopuszczalne wyłącznie w sytuacji, gdy ich beneficjent może wskazać, że dany wydatek był konieczny w związku z realizacją dodatkowych zadań oświatowych w związku z kształceniem, wychowaniem i opieką osób z Ukrainy.

Przy wydatkowaniu środków istotne jest, aby udokumentować, że wydatek faktycznie wiązał się z realizacją wyżej wymienionych zadań i służył realizacji dodatkowych zadań z tym związanych.

Jak wskazuje Ministerstwo Finansów, w przypadku środków z Funduszu Pomocy, „istnieje analogia do subwencji oświatowej w zakresie naliczanie środków na ucznia, natomiast na co samorzady wydadzą otrzymane środki decyduje samorząd, z tym że środki z Funduszu Pomocy muszą być, zgodnie z ustawą, wydane na zadania oświatowe dotyczące dzieci z Ukrainy. Jeżeli w szkole czy przedszkolu jest dziecko z Ukrainy, to jest to w istocie dodatkowe zadanie oświatowe. Środki z Funduszu Pomocy są przeznaczone na wszystkie wydatki związane z funkcjonowaniem szkół/placówek oświatowych, które pozostają w związku z dodatkowymi zadaniami oświatowymi dotyczącym dzieci z Ukrainy. (...) Nie jest też istotny podział środków na jednostki oświatowe lecz wykorzystanie ich w obrębie jednostki samorządu terytorialnego” (<https://www.gov.pl/web/finanse/wyjasnienia-dotyczace-srodkow-z-funduszu-pomocy-dla-jednostek-samorzadu-terytorialnego-na-dodatkowe-zadania-oswiatowe>).

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Izby, ustawowa realizacja dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, może w danej jednostce samorządu terytorialnego polegać na udzieleniu dotacji na tych uczniów uczęszczających do przedszkoli, szkół, placówek prowadzonych przez osoby inne niż jednostka samorządu terytorialnego. Ministerstwo Finansów wskazuje przy tym, że rozliczenie tych środków przekazanych niesamorządowym jednostkom systemu oświaty powinno następować „w kwocie dotacji przekazanej na szkołę/placówkę niesamorządową z budżetu jst”, czyli w oparciu o sposób rozliczenia dotacji określony miejscowo w uchwale organu stanowiącego przyjętej na podstawie art. 38 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (<https://wartowiedziec.pl/attachments/article/65066/Rozliczanie%20Funduszu%20Pomocy%20-%20odpowiedzi%20MEiN%20i%20MF.pdf>).

Prezentowane stanowisko przedstawia pogląd Izby w sprawie objętej zapytaniem i nie ma charakteru prawnie wiążącego.

Z up. Prezesa Izby
Naczelnik Wydziału Informacji Analiz i Szkoleń
Elektronicznie podpisany przez Agata Barbara Syguda